

Przedmiot: Pielęgnowanie dziecka chorego lub z niepełnosprawnością.

Prowadząca: K.Brzozowska

Zjazdy: 21.04-26.04

Temat: Zabawa w życiu dziecka chorego. - 2 godziny

Temat: Dzieci unieruchomione w łóżku. - 2 godziny.

W 7-8 miesiącu życia do zupy jarzynowej należy dodać ugotowane osobno mięso - z indyka, królika lub chudą wieprzowinę, np.: schab lub szynkę.

Pod koniec pierwszego roku życia (10-12 miesiąc życia) można niemowlęciu podać żółtko jaja (najdokładniej można je oddzielić po ugotowaniu jaja na twardo) i uważnie obserwować ewentualne objawy u dziecka.

Wywary z mięsa można wprowadzić dopiero powyżej 1 roku życia. Ryby, orzechy, soja, czekolada - to produkty, których dziecko z alergią może spróbować nie wcześniej niż pod koniec 2 roku życia.

Niemowlę z uczuleniem na białka mleka krowiego nie może otrzymywać w swoich posiłkach mleka krowiego i koziego, masła, przetworów mlecznych (sery, jogurty), cielęciny i wołowiny. Ograniczenie spożywania wielu pokarmów może być przyczyną niedostatecznej wartości odżywczej diety i niedoborów pokarmowych, co prowadzi do zaburzeń rozwoju dziecka, dlatego należy wyeliminować tylko produkty uznawane za silnie alergizujące lub te, które wcześniej wywoływały u dziecka objawy uczulenia.

Odpowiednie postępowanie dietetyczne w wieku niemowlęcym może zapobiec powstawaniu astmy i innych schorzeń o podłożu alergicznym w wieku późniejszym [czasopisma, 1].

Zabawa w życiu dziecka chorego

Znaczenie zabawy i zabawek dla rozwoju dziecka nie zmniejsza się ani w czasie choroby ani w okresie powrotu do zdrowia. Dlatego dziecko takie nie może być pozbawione zabawy i zabawek. Pomocą służyć powinna opiekunka. Przebieg oraz rodzaj powinien być uzależniony od wieku, zainteresowań, aktualnego stanu zdrowia, zaleceń lekarza i pielęgniarki. Rola opiekunki zależy od sytuacji może być ona organizatorem zabawy jedynie pomocnikiem bądź współuczestnikiem - zależnie od stanu dziecka

Należy pamiętać, że w łóżku nie mogą znajdować się wszystkie możliwe zabawki od razu, a po skończonej zabawie należy je uporządkować.

Rodzaje zabaw i zabawek począwszy od najprostszych dla najmłodszych.

Dla niemowląt ogromną rolę spełnia zabawka, która powinna być dostosowana do rozwoju, czysta, bezpieczna. Do zabawek dla niemowląt należą: do potrząsania - grzechotki; do gryzienia- kółeczka plastikowe, zabawki gumowe; manipulacyjne-klocki, piramidki; do wkładania i wyjmowania- kubeczki; do rzucania piłeczki; do poznawania przedmiotów i ich własności: lalki, misie, zwierzątka gumowe, książeczki, obrazki itd. Należy dawać dziecku po dwie, trzy zabawki i co kilka dni wymieniać. Dziecko doskonale bawi się też przedmiotami codziennego użytku: pudełka, łyżeczki. Należy pamiętać że przerywamy zabawę gdy nie sprawia przyjemności dziecku. Do chorego niemowlęcia trzeba mówić patrząc mu w oczy ,śpiewać piosenki, uśmiechać się - co ma ogromny wpływ dla zdrowia dziecka. Natomiast wszystkie zabiegi wykonywać tak jakby to był dalszy ciąg zabawy.

Kolejne propozycje to zabawy paluszkowe, np.: o raku nieboraku czy o sroczce co kaszkę ważyła. Dotykamy dziecka paluszków i wypowiadamy tekst wierszyka, za każdym razem tak samo.

„Sroczka kaszkę warzyła, Dzieci swoje karmiła.

    We wgłębieniu lewej dłoni dziecka udawać mieszanie kaszki w garnuszku;

Temu dała na łyżeczce

    Dotykać małego paluszka dziecka;

Temu dała - na miseczce

    Dotykać serdecznego paluszka;

Temu dała-na spodeczku.

    Dotykać środkowego paluszka;

Temu dała-w garnuszczyku.

Dotykać wskazującego paluszka;

A dla tego? Nic nie miała! Frrr! - po więcej poleciała.

Podnieść lekko duży paluszek i rączkę dziecka;

Cały czas podczas prowadzenia zabawy powinien panować radosny nastrój” [24]

Innym pomysłem dla starszych dzieci są wierszyki rysowane. Dziecko przysłuchuje się jednocześnie mówionym i rysowanym przez opiekunkę wierszykom. Zależnie od wieku i stanu zdrowia należy podczas zabawy z chorym dzieckiem włączać je do pomocy w rysowaniu i mówieniu wierszyków. Sprawia to dziecku szczególnie wtedy ogromną radość, gdy np. dorysowuje samodzielnie kolejną kulkę bałwanka. Bogaty zbiór opracowała W. Szymanówna. Poniżej zamieszczony jest przykład wierszyka pt. Bałwanek.

„Nasz bałwanek, Śmieszny panek:

Zrobię kulę-zrobię dwie,

Skleję i trzymają się!

Trzecia kulka-oto głowa –

I figurka już gotowa!

Oczy - czarne plamki dwie,

Prosty nos, buzia w skos,

I fajeczka żarzy się,

Różga, czapka nieco krzywo,

I skończone nasze dziwo!!

Najpierw rysuje się jedną kulkę, do niej odłącza następną itd. aż powstanie bałwanek”[24].

Rys 6. Bałwanek [24, s. 47]

Ogromną rolę w opiece nad chorym dzieckiem pełnią również książeczki. Do wykorzystania dla młodszych jak i dla starszych dzieci w każdej sytuacji chorobowej. A w nich wierszyki, opowiadania, zagadki, żarciki, zabawy słowne – dla poprawienia nastroju, rozśmieszenia.. Oczywiście poziom utworu musi być dostosowany do wieku dziecka. Bardzo ważne są zabawy twórcze, które dziecko samo inicjuje pod wpływem naśladownictwa dorosłych, własnych przeżyć bądź zabawki np. karmi lale, usypia ją, gotuje. Takie zabawy rozwijają myślenie, wyobraźnię. Inną propozycja są zabawy stolikowe z użyciem kostek zazwyczaj do gry potrzebne są dwie osoby kostka i plansza. Kolejne to zabawy ruchowe bardzo istotne dla dzieci bo zaspakajają potrzebę ruchu rozwijają chód, bieg, wspinanie. Zostaje to zahamowane w sytuacji choroby. Opiekunka powinna w porozumieniu z lekarzem organizować dziecku choćby najprostsze takie zabawy. Tu wykorzystać można przedmioty takie jak: piłeczki ringo, pudełka, patyczki. Należy szczególnie zwrócić uwagę na samopoczucie dziecka, przerwać gdy dziecko czuje się zmęczone.

Dzieci unieruchomione w łóżku

Jest trudno takiemu dziecku zorganizować zabawę. Jednak można to całkiem atrakcyjnie wykonać. Przykładowo można przygotować tacę lub deskę do położenia na łóżko, którą można wykorzystać do rysowania, malowania, majsterkowania, do zabaw zabawkami, do zabaw stolikowych, nawet do zabaw ruchowych. Bardzo ważne jest tu uczuciowe zaangażowanie opiekunki. Zawsze trzeba wziąć pod uwagę stan zdrowia, zalecenia lecznicze i samopoczucie dziecka.

Organizowanie dnia dziecka nieuleczalnie choremu podobnie jak w innych sytuacjach chorobowych zawsze zależy od stanu małego pacjenta (okresy zaostrzeń czy remisji) oraz od wieku. Do dyspozycji są wszystkie wymienione już wyżej zabawy, jednak dużo zależy od chęci dziecka oraz motywowania i pomysłowości ze strony opiekunki. Wiedzę z zakresu zabaw dla dzieci chorych należy poszerzyć na podstawie literatury podanej w rozdziale 6.

4.2.2. Pytania sprawdzające

Odpowiadając na pytania, sprawdzisz, czy jesteś przygotowany do wykonania ćwiczeń.

1. Jak zdefiniować pojęcie: dziecko chore?
2. Jak zdefiniować pojęcie: dziecko z chorobą ostrą?
3. Jak zdefiniować pojęcie: dziecko z chorobą przewlekłą?
4. Na jakie doświadczenia narażone jest dziecko chore?
5. Jakie są rodzaje kąpieli leczniczych?
6. Jakie są główne zasady diety dziecka z alergią pokarmową?
7. Na czym polegają główne problemy pielęgnacyjne dziecka z atopowym zapaleniem skóry?
8. Jaki jest główne problemy pielęgnacyjne dziecka z zapaleniem płuc?

4.2.3. Ćwiczenia

Ćwiczenie 1

Ułóż jadłospis dla rocznego dziecka z alergią pokarmową na białko mleka krowiego. Napisz jadłospis na cały dzień dla dziecka rocznego z alergią na białko z rozbiciem na kolejne posiłki.

Sposób wykonania ćwiczenia

Aby wykonać ćwiczenie powinieneś:

- 1) zapoznać się z informacjami na temat alergii oraz planowania diety,
- 2) zapoznać się z zapotrzebowaniem energetycznym dla rocznego dziecka,
- 3) zapoznać się z podziałem całodziennego zapotrzebowania energetycznego na każdy posiłek,
- 4) zwrócić uwagę na różnorodność,
- 5) przedstawić jadłospis.

Wyposażenie stanowiska pracy:

- kartka, długopis,
- tabele zapotrzebowania energetycznego dziecka,
- foliogramy z przedstawionymi najbardziej alergizującymi produktami,
- folie, mazaki, dyskietki,
- ekran, rzutnik multimedialny.